

Parks
Canada

Parcs
Canada

Canada

Tongait KakKasuangita

SilakKijapvinga

Aulatsigiamut
Pannaigutik

2018

DRAFT
2018

Aprèl 2018

Tongait
KakKasuangita
SilakKijapvinga

Torngat Mountains
National Park

ÂkKigiattausok Aulatsijet
Pannaigutinga

Ilumiutait

Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga.....	i
1.0 Pigiasiutet.....	3
2.0 IkKanannigijanga Tongait KakKasuangita SilakKijápvingata	3
3.0 Pannaigutiup Ilumiutangit	6
4.0 Takunnâgusiujuit	10
5.0 Atunnipaujuut Tugâgutet	11
6.0 Nunait kamagijaujuut Nanemmangâta	17
7.0 Nunangualiunnik	20
Nunanguat	
Nunanguak 1 SilakKijâpviup Nunanguanga	5
Nunanguak 2 Nanetsiamangât Nunanguami	8
Nunanguak 3 Tongait KakKasuangita SilakKijapvik	22

1.0 Pigiasitutet

SilakKijâpviligijet Canada-mi kamaKattavut piunippâmik anginippâmillu paigitsialugu kamagijaugialinnik nunaujunik siagunitaujunillu silatsualimâmi. Tamatsumaup TimiKutiujop tilijaugutigisimajanga paitsiKuvlugu ammalu tamakkua nunaujuut atuinnauKuvlugit pivalliaugutitsaulutik aliagigatsaulutillu uvlumiulittuk inojunut sivunitsatinnilu kinguvâgengujunut. Sivunitsatinnik isumaKallutik pannaigutiKannik kamatsiagumallutik tamainnik Canadalimâmi silakKijâpviujuni, Canadalimâmi imammuitanik asikKitailititsiviujuni, imakkut akKutauKattajuni ammalu Canadalimâmi siagunitait inigijauKattajuit kamagijaujut Canadami SilakKijâpviligijinut ikajudjivut tamatsumaup TimiKutiujop takunnâgusinginnik:

“Canadaup ivligijangit nunaujuut attutauniKasimangituit siagunitaujuillu sivullipta Kimasimajangiuvut, katititsivut ommatitpinik isumaptinillu songunitsaujumik, itinitsaujumillu tukisiniKannimik Canadaup iliullagannigijanganik.”

Canadalimâmi SilakKijâpviligijet PikKujatsasuanga ammalu SilakKijâpviligijet Canadami TimiKutiujuit PikKujatsasuanga uKaudjivuk Canadami SilakKijâpviligijet atuinnaujutjiKuvlugit pannaigutimminik kamagasuannimi tamainnik Canadalimâmi silakKijâpviujunik. Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingata Pannaigutinga kamagasuagumannimi, angiutautuappat AngajukKâsuamut kamajumut SilakKijâpvinik Canadami ammalu sâmottauapat Canadaup kavamangata katimapvisuangani, nalunagunnaititsivuk SilakKijâpviligijet Canadami kiugiaKalâmmata Canadamiunik, uKatsialutik Kanulli tamanna kamatsiagumannik pivlugu pannaigutigijanga kajusiudjilâmmat piusitsaujunik ikajudjisiattunik tamatsumaup TimiKutiujop tilijaugutigisimajanginnik.

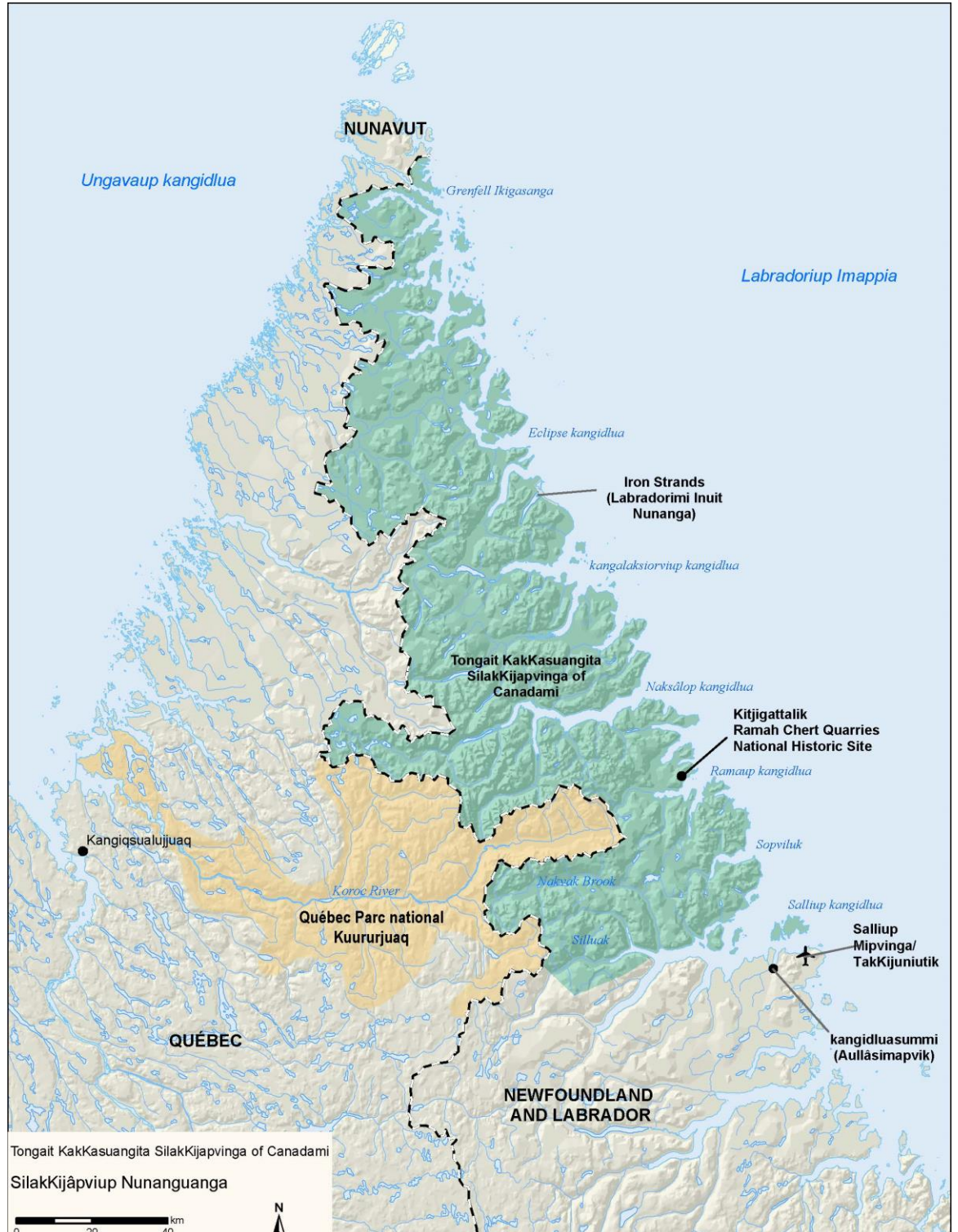
Tammanna kamatsiagumannimi pannaigutiKanniujuuk, aippagilittanga Tongait KakKAsuangita SilakKijâpviligijingita, asitâtitsivuk 2010-imi aulatsijet pannaigutinga âkKitausimajunik kamagasuannimi pannaigutiusimajunik. Tamanna pannaigutausimajuk âkKitalauppalaujuk ikajuttigeKatiKadlutik Inunnik Nunavimmit (Quebec-imi) ammalu Inunnik Nunatsiavummit (Labradorimit) tamannalu sakKititsivuk nalunangitumik, tugâpvisautsiatumik kamagasuannimi aulatsigasuannimillu tamakkuninga inigijauKattajunik ikajuttigennikut takunnâgusiujunik, tukiKatsialuni aulatsigusiujuunik tugâgusiujunillu. Tamanna pannaigutiujuk pivalliatitsivuk sivungani pinianniunialauttunik, tugâgusiuisimajunillu, sivuppiavallititsidluni kajusiutausimajunik senani jârini Kângittuni. Canadami SilakKijâpviligijet jâri tamât KaujitiitsiKattaniakKut pivalliaugutigijammunik sulititsigasuannimini pannaigutigijangata tugâpviigijanginnik ammalu KimigguKattalutik pannaigutiusimajumik senani jârini tamât ubvalu tapvainaunitsak pigiaKatuagutik.

Tamanna pannaigutiKannik tamâni nukKanialungilak. Canadami SilakKijâpviligijet, IkajuttigeKatiKallutik PannaigutiKannimi katimajiujuunik uKaudjiKattalutik KaujimatitsiniakKut sivuppiatitaunitsanganik pannaigutiujop sulitsiagunnaKuvlugu kajusitsiagunnaKuvlugulu. Tamanna pannaigutiujuk takunnâgusiujumik kajusimattisiniakKuk kamagasuanninganik Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga jârini Kaijuni.

1.0IkKanannigijanga Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingata

Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga pigiasititaulauppuk paitsiKuvlugu ilanganik Labradoriup taggâni KakKAsuangujuut aiviulautsimatsiangituit nunanganik, atausik ilangat 39-net nunaujuut aiviulautsimatsiangituit Canadalimâmi ulinnaitausimajuk Canadalimâmi SilakKijâpviujunik kamajiujuunut, taimaippalu aliagijaugajammat uvlumiulittuk inojunut sivunitsatinillu kinguvâguKatigettunut. Tamannalu silakKijâpvik

pigiasititaulaugivuk inojuit ilitatsilaummimata tamanna pivitsaugajammat
silakKijâpviujuit paigijautsainagajammata, malillugit inojuit immigolingajuit nunamik
satusaisimannimi angiutigutigijangit, tamannalu ikKanattumagiulluni nunatuKagillugu
angiKagimmauk. Takijolilluni unikkausijuk pitjutilik silakKijâpvet
pigiasititautsimanninganik, sivulliutitsivuk ikKanammaginninganik
sakKititsigiaKannijuk sulijugiutiKatigelluni, nalâgoKatigellunilu
ilagetsiaKatigennijumik Inunni adjigetsiatumik ikajuttigeKatigillugit, ilitatsisialluni
inolipvigisimallugu atanniKatsianinginnik nunaujumut. Uvlumiulittuk silakKijâpviujuk,
siagu isumanakKolaungituk kappianakKodlunilu Inuit takunnâgusingitigut,
takutsauKolikKuk ikKanammagittoluni atugatsauninganik Inojunut ilikKisigijamminik
paitsiKuvlugit, kinguvâgijamminut KimaigunnaKuvlugit, ilusigiKatigellugulu.
PitaKattisivullu pivitsaujumik ilitatsigunnamimmik, sulijutsasianimmilu Inuit
ilisimausinginnik ammalu siagunitait, ilikKisiujuillu atullugit Inojuit ilinganiKatsiamata
nunaujumut, tamannaumallu aulautigillagittanga silakKijâpviujop. Inuit
takunnâgivuttauk silakKijâpviujumik ikKanattoluni ikajudjininganik inoKatigennikut,
kenaujatigullu tamânimiumik. Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga pivitsaKattisivuk
Inunnik, pulâgiattunik, niuggusimajunik kamajiujuunik, amma Kaujisattiujuunik
tukisinitsauKuvlugit, atuKatigetsiaKuvlugillu tamatsuminga adjiKatsialugani Canadaup
ilangaujumik. Labradorimi Inuit, Nunavimmi Inuit, Canadamilu Silakkijâpviligijet sul
uKautiKagunnaKattavut tataminnianalluni unikkausijumik pivlugu Tongait
KakKAsuangita SilakKijâpvinga inojunut silatsualimâmi.

Nunanguak 1 PilakKâijpviup Nunanguanga

Tongait KakKAsuangita SilakKijapvinga, siammanganingata angingana 9,700 kms-iulluni paitsivuk, takujautitsisongudlunilu takuminadlatumik Nunatsuamik ammalu piujummagiumik Inuit ilikKusigijamminik malillutik nunagijanganik. Tongait KakKAsuangit puttunippauKatauvut, Kaittolutik KakKait kitâni Amerikkaup pitaKullutik takuminannipaujunik sidjaujunik silatsualimâmi. Anitsaumijânnatut kangidlungit, innalet 900 metres-itut puttunilinnik takutsaujunik kangidlunogiamut imanginni taunangat Labradoriup Imangata imappianit. KakKangita nuvungit pitalet mikijogaluanik sikunik aujuittunik, amiakkosimajunik siagutsuak tamâni sikuKadlaniammat. KakKangit kolet naukutuinnak akKutauKattasimajunik siagutsuanit ingiggavigidlugit uvlumiullittuk Labradoriulittop Quebec-iulu akungani, sulilu uvlumimut atuttauKattajuit Inunnut.

SilakKijâpviup silanga ilangani sugaluluasonguvuk pitsitillugu puttuninga, anginganalu, ammaluttauk Kaningitolungituk, Labradoriup Imappinga. SilakKijâpvik ilonngana iniKavuk napâttulijop taggâni. Nunamiutait pigutsiagalait ikittodlutik siamangagaluattilugit, Inuit sivullingillu KaujimaKattasimavut, atuKattasimavullu nunatsuami pigutsiagalanik ammalu tâpkuninga pigutsianik pigusonik koguKapvini pilukattaulugatik tausendigiallatâni jârini.

SilakKijâpvik angiKagijaugivuk adjigengitunut omajunut. IlangauKatautillugu nunak sutaijattuk inigijauKattajuk ikittogaluanut Tongait KakKAsuangita tuttunginnut, ilanga nunak inigijauumitillugu George River TuttuKutinginnut, tâpkualu, taipsumaniulauttuk ununnipaulauttuit silatsualimâmi. Nanuit tamânegalainnagivut, amma adjiusialugatik nunatsuamiutait adlait tamâneKattamitillugit. Amaguit, tigigannialu tamâni iniKagivut. Unuttut adjigengituit timmiat auttutaliuKattagivut adjiusialungitumi silakKijâpviup nunangani amma sadjugianga ikKanammagittoluni apKutauKattagivuk Ukiuttatumiunut timmianut. Inuit akuninit tukisiagutiKasimalikKuk ingiggausinginnik apKutinginnilu omajuit Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingani, sulilu pinasuaKattadlutik, oganniaKattadlutillu silakKijâpvimi jâri nâdlugu.

SilakKijâpvik angiKagijaugivuk talimanut omajunut Kaujimajaulittunut nungutuinnagiannik ilimanatumelittunut. Ukualu tajauKatausimalidlutik “isumâlotaulittuit nungutuinnagianit”. Barrow’s Goldeneye (kitânimiut), kotsiutet, (kitânimiut), ukpet, Nanuit amma AKigginiutet aippangit (atiKattitaujuut tundrius). Tâpkualu AKigginiutet aippangit (atiKattitaujuut anatum) taijausimalittuit kappianattumelinninginnik. Nigiunnavuk asingit isumâlotaujuut nungutuinnagianit sakKituinnagialet silakKijâpvimi.

3.0 Pannaigutiup Ilumiutangit

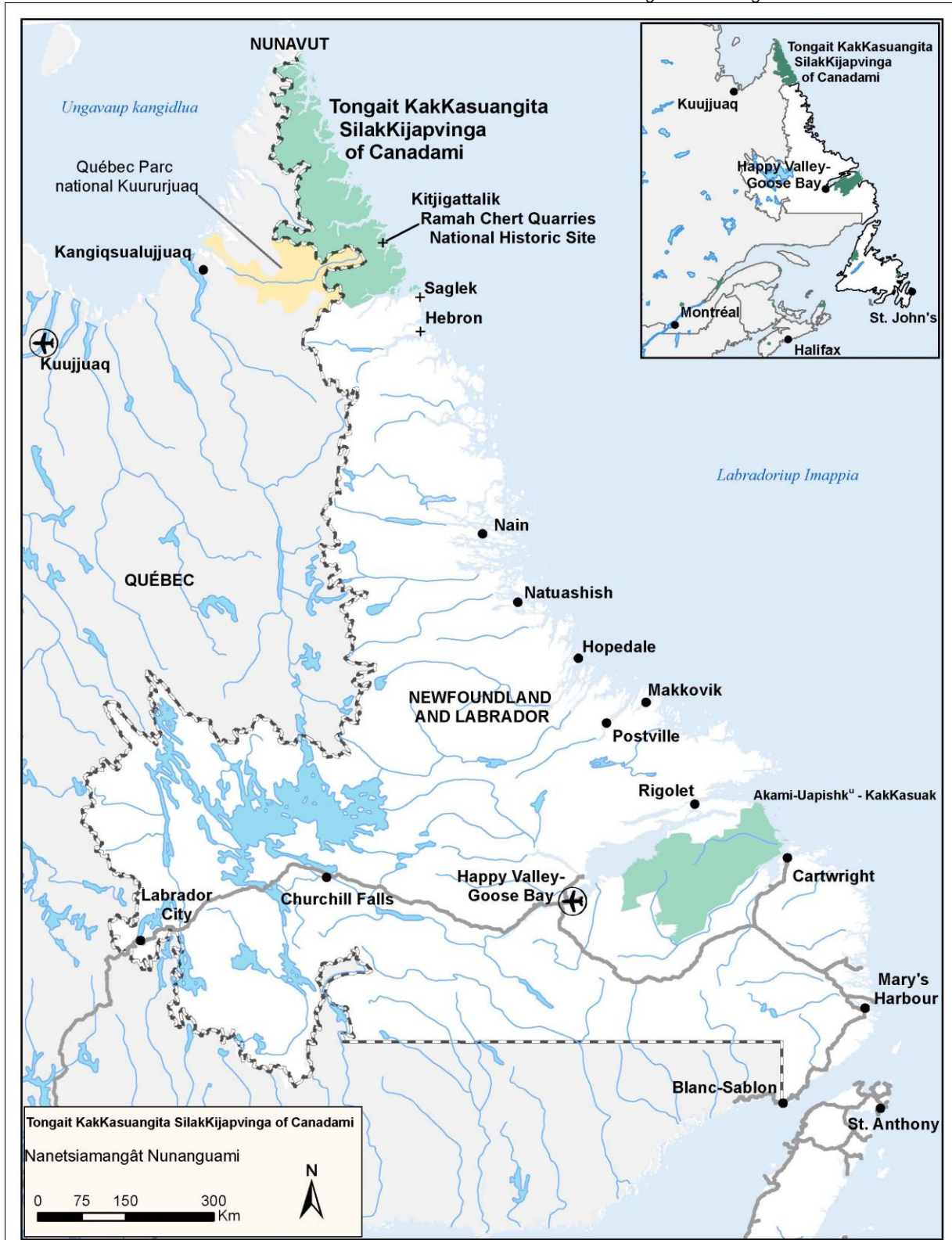
Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga pigiasititaulauppuk paitsiKuvlugu piusituKaullutik atugatsaujunik ammalu pivitsaKattisigumallutik Canadamiunik ataKatauliaKiKuvlugit Labradoriup taggâni KakKAsuanginnut- Inuit angiggagijanganut. Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga timingutitaulauppuk angiutigijanganani Labradorimi Inuit malillugu *Labradorimi Inuit Nunamik Satusaisimannimi Angiutigutinga* silakKijâpvinguttitaulduni angiutingitugut Nunavimmi Inuit malillugu Nunavimmi Inuit *Nunamik Satusaisimannimi Angiutigutinga*.

SilakKijâpvik siamanganikavuk Salliup kangidluani, siKingani, ilauKasiutillugit ilonnaita Kikkittait, mikinitsailu Kikkittait, paunga Labradoriup taggângata isuanut, ammalu Quebec-iup prâvinsinganit kangittini, kanunga Labradorimi sadjugiangata tinipvinganut, kitâni. Tamanna tajak The Iron Strand, nunak, 9 kilometers-itut anginilik Labradoriup sadjugiangani, Inuit Namminigillugu Nunagivauk, atanniKalungitullu silakKijâpvimut. KakKait putunitsait Quebec-imolingajuit, puttunippauvut Canadaup nunangani, kitâni KakKait tajat the Rockies.

Malunnavuk napvâtuKasimalillunilu silakKijâpvik siagutsuanit, tausendigiallatâni jârini inuKasimalinninganik. Uvlumiujuk Inuit sulí atuKattavut tamatsuminga nunaujumik pinasuapvigidlugu, oganniavigidlugu, ingiggagalapvigidlugu jâri nâdlugu. Pimmagiuluadluni nunatsuangunimmit, tamanna Inuit angiggagivâ. Nunauvuk Inuit taijanga “Alianattuk”, imâk tukilik, “inigigianga piujummagiujuk.”

Sivullipât Senat Jâret

SilakKijâpviligijet Canadami nunameKatiKalauttuit Inunnik Nunavimmit, Nunatsiavut-milu, amma kuapaullutik Aulatsijingita katimajingit, tukisivilliutiKagumallutik nunanganik, omajunik, siagunitauKutigjanginnik, ilikKusinginnik ammalu Kanuk Inuit atanniKatsiamangâta nunagijamminut. Tamannalu pivitsaKattisilauppuk unikKausinginnik tusagiamik, tagvalu Inuit ilauKatautillugit, tamakkuninga unikkausiujunik unikkâsongulâlillutik pulâgiattunut silakKijâpvimut.

Nunanguak 2 Nanetsiamangât Nunanguami

Canadami SilakKijâpviligijet suliaKattingit senani jârini suliaKaKatiKasimalikKut kuapallutik Aulatsijingita katimajinginnik KaujiKatigegumadlutik nallenik unikkausiujuunik atujutsaumangâmmik unikkausitsaminik pulâgiasimajunut ammalu napvâKatigegumallutik Kanuk pivitsaKattisigajammangâmmik Inunnik- InutuKaujunik, Inosuttunillu- katingaKatigeKattagunnaKuvlugit silakKaijâpvimi songunitsaumiKuvlugit atannigijamminik nunaujumut amma inoKatigenniminik songujotitsisainaKuvlugit.

Tamanna pannaigutiKannik kamatsiagiamik takutsautitsivuk ikajuttigedluta suligisimalâttatinik sivullipâni senani jârini silakKijâpviup kamagijaunninganik, sulilu angijuguvalliatitsivuk ilagetsiagasuanniptinik, kamatsiagasuanniptinillu tungavittâtausimajumik tamâni Tungavitsaliunniup Angiutigutingani.

Tasiudjigutitsait Allasimajuit

Asiagut SilakKijâpviligijet Canadami pikKujangita, maligatsangitalu, kamagijaunniigijanga, suligijaunniigijangalu Tongait KakKAsuangita SilakKijâpviup aulatauvuk Nunavik Inuit SilakKijâpvingata Attutaulukannimut amma IkajuttaugutiKannimut Angiutigutingani (Nunavik Inuit PIBA) akungagut SilakKijâpviligijet Canadami amma Makivikkut kuapangagut (kivatullutik Inunnik Nunavik, Quebec-imi), amma Labradorimi Inuit SilakKijâpvingata Attutaulukannimut amma IkajuttaugutiKannimut Angiutigutinga (Labrador Inuit PIBA) akungagut SilakKijâpviligijet Canadami amma Labrador Inuit katitjuKatigennina (Uvlumiullutik Nunatsiavut kavamanga). TukisimautiKatigennikut Angiutigutinga tamakkununga Canadami SilakKijâpvinik Piulimatsinimmi kamajet amma Canadalimâmi SilakKijâpviligijet Tongait KakKAsuanginni akungagut Canadaup kavamangata amma Niufulâlu Labradoriullu kavamangata sakKititsivuk maligatsanik tunitjigiamik nunaujumik prâvinsimut kamagijaunniiganit Canadaup kavamanganut kamagijaunnimut. Tamanna angiutigutiujuk, ilauKasiutillugik magguut nunamik satusainnimi angiutigutek PIBA-ngujok isumagijauvok “Tungavitsaliunniup Angiutigutinga”.

Tamanna Tungavitsaliunniup Angiutigutinga pitaKatitsivuk nalunagunnailugit akKutitsaugajattunik, tasiugutiugajattumillu kajusititsigiamut ilonnaita pingsojuut SilakKijâpviligijet tilijaugutigisimajanginnik ilagiallugu pitaKatitsiluni Kaujimausiujuunik Kanuk nâmmasititsigiamik Inuit pivitsagijanginnik, isumagijanginnilu kamagasuannimi silakKijâpviujumik. Tamanna Tungavitsaliunniup Angiutigutinga akulligetitsivuk pitsatunimmik, prâvinsiulu kamagigatsanginnik, pingasojuut kavamait, ammalu magguinik Inuktitut allausiujuunik. Kajusiudjaugiangit tamakkua angiutigutiujuit pijaugiaKavut KaujimaKatiKallutik kuapallutik Aulatsijingita katimajinginnik, taimaippalu kajusimannigijanga, tukigijangalu tamakkunani angiutigutiujuni sulijugijauniammat, katsungaitisillunilu âkKisuigasuannimi sivulliuatugialiujuunik kamagasuannimi silakKijâpviujumik.

kuapallutik Aulatsijingita katimajingit

Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga ikajuttigennikut kamagijauvuk Labradorimi Inunnut amma Nunavimmi Inunnut. Tilijaugusinga tamakkua kuapallutik Aulatsijingita katimajet uKaudjigiaKattaviuvuk Canadaup kavamanganit AngajukKâsuangujumik kamajumik SilakKijâpviligijet Canadami TimiKutiujumik pitjutigillugit silakKijâpviup kamagijaunniigijanga. Asiagullu, pigatsagijanga kuapallutik Aulatsijingita katimajet uKaudjigiaKattalutik Tongait Omajuliginimmi, Pigutsialiginimilu kamajiuKatigellutik katimajet, Tongait Ikajuttigennikut Oganniatuligijullutik katimajet, Makivikkut kuapangit. Nunatsiavut kavamanga, asinginnilu timiKutiujumik pitjutigillugit ilonnaita kamagijaugusigijangit canadami silakKijâpviujuit, asigiallangillu sunatuinnaugaluappata pitjutilet canadami silakKijâpviujumik Kinupviugutik uKautijaugiaKanniujuumik. Taimâllu uKaudjigiaKaligutik, kuapallutik Aulatsijingita katimajingit kivatulungilat SilakKijâpviligijinik Canadami. Tâpkuali, kuapallutik Aulatsijingita katimajingit ukua ilangiutillugit uKaudjigiagunnaKut, sunait sivulliujaugiaKammangâta Kaujisannimi,

Kaujimatillugit pulâgiagumajuit Kanuk aisongummangâta, Kaujitillugillu Kanuk silakKijâpvik atuttausongummangât, pitâgumajuKappat u jagatsajammik sananguatausomik, asiangugajappata silakKijâpviup nunangata killilipvingit, kenaujaliunnikut pivitsaugajattuit, kamatsiagasuagumannimilu pannaigutiujuit. Ilonnaita allasimajuit pitjutilet tâpkua kuapaullutik Aulatsijingita katimajet uKaudjigiagutigigunnatangi Canadaup kavamangani AngajukKâsuangujumut, kamajumik SilakKijâpvet Canadami timiKutigijanganik napvâtaugunnaput maligatsami 4.5 tamâni PIBA-mi.

Ikajuttigettuit

Tungavitsaliunniup Angiutigutinga nalunaitzivuk ikajuttigejunik, Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga- Makivikkut kuapanga, Nunatsiavut kavamanga, amma Niufulâlu, Labradoriullu kavamanga. SilakKijâpviligijet Canadami ilageKatigeninga ilonnainut pingasuinut ikajuttigejunut omautitovuk kajusititsigasuannimi tugâgutigijanginnik, sivulliutigumajanginnilu SilakKijâpviligijet Canadami, Inuillu.

Tapkua ikajuttigettuit pivitsaKagivut tusâgiattuKasongullutik (malillugu Tungavitsaliunniup Angiutigutinga) ilaugunnatunik kuapaullutik Aulatsijingita katimajingit katimalippata.

4.0 Takunnâgusiujuit

Takunnâgusiujuk ilanguvuk ikKanannipaulluni pannaigutiKannimi kamagasuannimik, pitaKatitsiluni sivunitsamut takunnâgusiujumik akKutitsaujumik kamagasuannimi silakKijâpviujumik. Tamanna takunnâgusiujuk nalunagunnaitzivuk ikKanammagittoluni takunnataugusinganik Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga, adjingualiudlunilu KanuilinganniKalâmmangât silakKijâpviujuk 15-nani jârini mânnaminit, Kaujijautitsiluni initsauninganik Canadamiunut immaKâ tamaungagunnalautsimaniangitunut. Tamannalu takunnâgusiujuk pivalliatitaugiasilaupuk kuapaullutik Aulatsijingita katimajinginnut adjiutitsidluni isumagijanginnik, tusugijanginnilu kuapaullutik Aulatsijingita katimajingita, Inollutik IkajuttigeKataujuit, Canadamilu SilakKijâpviligijet.

Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga iniuvuk sadjugiangani innaKadlatuk, kangidlungit sivitujuit, KakKangit puttujuit- omajunut tatattuk- taminnianattuk nunanga takujaugami Inunnut uppigusupvigijaudlatuk. Ingiggaligami Inuit nunangagut, naimannagunnaKuk mamaittuKutaujanik pisupvigijanni, takugannidlaningit nunaup tauttungit, sanamaningalu, siagutsuanitait inigijauKattasimajuit, sollu isidjugidlutik unikkâtuit siagu piusiuKattasimajunik, amma saujaulidluni allât ippiniagusik KakKait omakKoninginnik. Atsanet Kaumadlatillugit Kilammi unnusami. Tamanna Inuit nunagivauk unikkautigiligamiuk taisonga “Alianattuk” – piujummagik inigigianga.

Inojuit atuligivut, iniKaligivullu piusituKagillugu nunagilauttaminik Tongait KakKAsuanginni, pitsatusiummititsilutik ilanganiKanniminik tamatumunga nunaujumut avatiKutiutsianingagut, uppigusupvisautsianingagullu tamanna Inuit nunagijanga, angiggagillugu. InutuKaujuit Inuit katiutiKasinnaligivut taimangasuani ilannâgijammunik, utivut ikKaumajâgusiujuit, utisimalimmigamik piusituKangit malillugit inigiKattasimajammunik, Kaujimatsiatammunik sugusiuniminit. Tamakkua ikKaumajâgusiujuit, Inuillu ilingannigijangit nunaujumut, unikkausitsaliugunnaKut tunijaugunnatunik Inosuttojunut

*tamâniungiunut ammalu tusattautitaugunnalutik Canadamiungujunut.
Tamannalu sulijolluni uKausiuvuk piujullagiulluni tamanna
avatiKutiummat.*

*Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga kamagijauvuk
uppigusuKatigennikut ikajuttigeKatiKalluni Inunnik. Tamannauvuk
ikajuttigelluni kamagasuanniujuk uppigusuKatigetsianik
atunniKatsiatillugu ammalu ilikKusiujuk, avatiKutiunningalu
silakKijâpviujop paigijauntsianitsanganut. SuliaKaKatiKalluni Inunnik
ikajuttigeKatigijamminik, Canadamiungujuit aliasotiKagunnaKut,
Kaujivallialutik, tukisivallialutillu ikKanattoluni ilinganiKannigijanganik
Inuit, Inollutik nunagijamminut angiggagillugu. Tamanna
uppigusupviKanniujuk, kajusimautiKanniujullu pigiasititausimanningani
Tongait KakKAsuangita SilakKijâpviup sulijugijaugunnaKuk,
uvlusiugutaullunilu.*

*Ippiniannik ulapitsautiKannimik, inoKatigetsianimilu tataiKattavuk
pulâgiattunik silakKijâpviujumut nigiKatigeligamik nutâjanik ikalunik,
kangidlojuni kaivallatausimajuni innanut aputittalinnut, takutsautitsijunik
billion-nigiallatâni jârini silatsuak pingutitaulaumanit, tusâdluni Inuit
uKâlausinginnik, Inuit inutuKaujuut unikkâKatigettilugit
inosigisimajamminik nunami. Tamatumunga pigiasitainnasimajolluni
NunaKakKâsimajuit niuggutulittânigijanga Canadaup taggâni, inuit
adjigengitunik ilikKusiKallutik ilusiliujuit tikiKattavut Tongait
KakKAsuanginnut ilinniagutiKagiattulutik, takugiugiattulutillu
silakKijâpviujumik sollu Inuit ijegitigut.*

*Songujumik ilageKatigeKatiKannik ikajuttigeKataujunut, kamaKataujunullu
pivitsaKatitsiKattavuk kajusititsigiamik adjiusiangitumik ilauttisinnijumik
pulâgiajunik ammalu Canadamiungujuit âkkisuigunnaKuvlugit
namminimmigut atatsiatojânnimik silakKijâpviujumut. Tamakkutigonalu
ilangiutiKatigennikut tamanna silakKijâpviujuk ikajuKattavuk
kenaujaluinninganik, inoKatigeKatautsianinganillu tamatsumaup
nunaujop.*

*Inuit ukkuititsiKattavut nunagillugu angiggagijamminik Canadamiungujunut,
ammalu katingaKatigellutik Canadami SilakKijâpviligijet, Inuillu
ikajuttigeKataujuit tamaungatitsiKattavut inunnik silakKijâpviujumut
ammalu silakKijâpviujumik Canadamiungujunut.*

5.0 Atunnipaujuut Pannaigutimmi

Tukitâgutigillugu nalunaittaugutigijanga tamatsumaup silakKijâpviujop
ilangiutiKatigetsianigijanga SilakKijâpviligijet Canadami, tâpkualu Inuit
ikajuttigeKatigijangit- Nunatsiavukkut kavamanga, Makivikkut kuapanga, kuapallutik
AulatsiKatigennimi katimajiujuut kivgatullutik Tongait KakKAsuangita
SilakKajâpvinganik. katingaKatigelluta pivalliutiKasimavugut takunnâgusiujumik
silakKijâpvik pivlugu ikajuttigeKatigennikut ilanginnik atunnipaullutik
sivullutigatsaujunik. Tamannalu suliluattillugu Tongait KakKAsuangita
Aullâsimapvinganut, Kaujisapvinganullu amma ilonnainut ilaliutijunut
pulâgiaKattatunut, inosuttojunut, Kaujisannimi tungaviugumajunut,
tugâpviugumajunullu. Kanuk akuniutigijuk suliaigigatsaumangâta, Katsiumangâtalu
tugâpvisaujuut ajunnaKattavuk nalautsâgiangit mânnautillugu, atauseuinnaugatta,
atausiungitunik unuttut tungavitsaliugumatillugit. Asiagut uKautaugiallangipata, Kanuk

akuniutigijuk sulianguniammangâta tungaviugumajuit, tugâpviugumajuillu taijaujut atâni, piggasuattauniapput senani jârini Kaijuni, pannaigutiKagasuannijop iluani.

Tamakkua tungavitsaugumajuit, tugâpvisaugumajuillu tamatumani pannaigutiKagasuannimi maligasuvut SilakKijâpviligijet Canadami suliatsagijanginni sulijutsanikkut nalletuinnait SilakKijâpviujuit Attutaulukannimut, Ikajudjitaunnimullu Angiutigutigijanginnik, Nunatsiavukkut kavamangata, Makivikkulu kuapangata isumagitsialugulu, sulijugitsialugulu tunganatsiatuk ilauKatigennik sanaKatigesimalittanga sivullipâni senani jârini, sivuppiagutitsagillugu. Tamakkua tungavitsaujuit, tugâpvisaujuillu allasimavut nalunaitsisiallutik tugâpvgillugu kajusiutigumajammunik tamatsumaup pannaigutigijangata kamagijaugasuanningani. Jâri tamât Kaujititsiutet pigiasititaugumajunik atuinnaguttitauKattaniakKut âgatsait tamakkununga kuapaullutik Aulatsijet katimajinginnut, ikajuttigeKataujunut, kamaKataujunut, amma innunut takujautitsialugit pivalliaugutausimajuit tamakkua tusugijaujut malillugit.

Atunnipaujuit Pannaigutimmi 1: Nutât katingaKatigennisait-Imammit Kilammut

Tamanna kamagasuannijuk Kimiggugasuvuk nutânik ataKatigennisaugajattunik Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinganut pivitsaKannisaukKujilluni apvitasongugiamik silakijâpviup nunanginni, KakKanginnilu, tusagumallutik unikkusiujunik pitjutillinnik Inuit nunagijanganik angiggagillugu, ammalu ikajudjigumallutik Inuit kenaujaliugutiKanninginnik, Inunnilu suliatsaKattisinnijumik. PulâgiaKattatunik, Kaujisattijunillu nusottaunitsauKuvlugit silakKijâpviujumut, Aullâsimapviujuk ikajudjisonungunitsautitaullâmmijuk. Tongait KakKAsuangita Aullâsimapvinga, KaujisapviuKattajullu ittavillagiuliaKisimavok silakKijâpviujumut, piguvallisimadlutik ottugautitauinnaujâttumit senat jârit matuma sivungani, uvlumilu Inunnut-namminigijaudluni, kamagijaudluni kenaujaliugutiulittuk. Tamanna kamagasuannijuk takunnagutiKavuk Aullâsimapviujuk suliagijammuni ikajudjisonungunitsauKuvlugu kenaujaliunnikut, ilikKusilittânikkut, avatilittânikkulu, taimailippat ikajudjigunnasonungiammat pulâgiattunik, Kaujisattijunik, kuapaullutik Aulatsijet katimajinginnik, ammalu Inollutik inutuKaujunik, inosuttunillu atannisauKulugit nunaujumut, unikkausinut silakKijâpvimi, namminimminullu.

Tugâgutik 1.1

Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga ilitagijaulittoluni Kaujisattijunut aiviuKattavuk canadalmâmit, silatsualimâmillu apigijausimallutik Kaujisattijunik, KaujisakKulugit malillutik Inuit sivullitijaukKujanginnik.

Tugâpvisak

- Kaujisannimi pivitsaujuit unutsiumitillugit ammalu Kaujisannimi ikajosijuit Aullâsimapviup inigillugu suliaKapviunigiKattajanga takillitigiallugu.

Tungâgutik 1.2

PulâgiaKattajuit tamâneligamik pivitsagiKattajangit piusiummitillugit nutânik sugalapvisattâlugit ammalu ilinniagutitsaujunik pivitsatâgiallulugit.

Tugâpvisait

- Unutsiumitillugit pulâgiaKattajuit pivitsagijangit malitillugit Kaujisapviujumik, Kaujisapviulu ikajosinginnik.
- SilakKijapviup pulâgiapviusongunninga takutsauluni unutsiumisimanninganik kingulliani SilakKijâpvik Kimiggutaullimmipat.

- PulâgiaKattajuit Kaujitsisongullutik piutsasimagutik pulâgiasimannigjamminik silakKijâpvimut.

Tugâgutik 1.3

NiugguKattajunut niuviatsauKattajuit amma niuviatsaujunik Kaujimajautitsiniujutsait âkKitauKuvlugit, sivuppiatitauKuvlugillu kamaKatautillugit ikajuttigeKataujuit.

Tugâpvisait

- SilakKijâpviup pulâgiapviusongunninga takutsauluni unutsiumisimanninganik kingulliani SilakKijâpvik Kimiggutaulimmipat.
- Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga iliunniKalilluni taggânimiuk Ilitagijaullagittoluni Sugalapviusongulluni pigumajauunitsauKuvlugu Kaujimajautitsialugulu canadalimâmi, silatsualimâmilu niuvinniagusuttiujunut tallimait jârit iluani tamanna pannaigutaujuk angitaugesimalippat.
- Niggutulittânimmi ikajuttigeKataujuit sollu Destination Labrador amma Tourism Newfoundland and Labrador ikajuttigeKatiKaKuvlugit SilakKijâpviligijinik Canadami pivlugit ingiggautigalait pitjutigillugit Kaujimatitsijet, amma niuvigatsaliginnimi sivuppiatitsijuijuit.

Tugâgutik 1.4

Tamanna ikajuttigesongunniujuk atullugu, SilakKijâpviligijet Canadami, ikajuttigeKataujuit, kamaKataujullu pivaliatitsigumavut pannaigutiujumik, kenaujaliugutitsaugajattumillu kajusiudjaugunnaKuvlugu ikajudjisanitsagigajattanga Aullâsimapviujop.

Tugâpvisait

- SilakKijâpviup pulâgiapviusongunninga takutsauluni unutsiumisimanninganik kingulliani SilakKijâpvik Kimiggutaulimmipat.
- Kaujisannimi pivitsaujuut unutsiumiKuvlugit ammalu Kaujisannimi ikajosiujuut Aullâsimapviup inigillugu suliaKapviunigiKattajanga takillitigiallugu.
- Kittainganatsiatuk inosuttuit ikajosinga aititsiKattavuk Inunnik Inosuttunik silakKijâpvimut katiKatigettilidlugit Inunnik inutuKaujunik, Kaujisattiujuunik, ilukKusimminillu atullutik takugannijâttisijuijunik tallimait jâret iluani tamanna pannaigutaujuk angitaugesimalippat.
- Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga angijugommititsiluni, piusiummititsilunilu takuminausigijanganik Aullâsimapviup inigigatsamagiuliKuvlugu niugguKattajunut, Kaujisattiujuunullu ivlirijaujolluni avitsauliKuvlugu.

Tugâgutik 1.5

Niuggutet umiatsuanginnik aulatsijuijuit tukisitsiaKattalutik KaujijautitsiKattalutillu Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingata KaujijaukKujanginnik ikajudjijamminut, silakKijâpvimullu pulâgiaKattatunut.

Tugâpvisait

- SilakKijâpviligijet Canadami ikajuttigeKatiKallutik kuapaullutik Aulatsijiullutik katimajinik, pijagetsiasimajumik âkKisuiKatigellutik niuggutet umiatsuangita maligatsagilâttanganik 2019-nami.

- SilakKijâpviligijet Canadami ikajuttigeKatiKallutik niuggutet umiatsuangita aulatsijinginnik kigligiudjiKatigegumallutik pivalliniKatsiamangât niuggutet umiatsuangita maligatsaliusimajangit talimmait jârit iluani pannaigutaujuk angiuatagesimalippat.

Tugâgutik 1.6

Tingijot atuttausongunnigjangit aulatauvut, kamagijaudlutillu Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingata suliaKatinginnut.

Tugâpvisait

- KaujimaKatigeKatiKalluni SilakKijâpviligijet Canadami sujuKalimmangât kamajiullutik suliaKatinginnik, kamaKattaniattuit malittaugaluammangâta tingijot atuttauningita maligatsagijangit tallimait jârit iluani pannaigutaujuk angiuatagesimalippat.
- Ikiliiumitillugit KaujittitaunniuKattajuit maligatsanik malinginimmik suliaKatinginnut ubvalu suliaKatinginnit SilakKijâpviligijet Canadami suliaKatinginnut jâringa 2028 nâkKâtinnagu.

Atunnipaujuut kamagasuannimi 2: SulijutsautiKannik kamagialittinik

SilakKijâpviligijet Canadami suliaKaKatiKaniakKut Nunatsiavukkut kavamanganik, Makivikkunik, kuapaullutillu Aulatsijingita katimajinginnik asiangutitsitailillutik nunauulluni takuminanninganik, ilukKusiujuit siagunitaullutik ivlinanninginnik silakKijâpviujumi, ilitatsiluni, sulijutsalunilu Inuit ilisimausinginnik inuillu atanniKanninginnik nunaujumut, pitaKattisilunilu pivitsaujumik Inunnut, Inuillu kenaujaliugutitsanginnik. kamagasuannimi silakKijâpviujumik, ikajuttigetsialutik ilaliuKatigennik, ikKanammagittovuk kajusimatitsigasuannimi iliunnigijanganik, kajusimautigijanginnilu tamatsumaup Tungavitsaliunniup Angiutigutunga amma tâkqua kuapaullutik Aulatsijet katimajingit atunnipaugivut nalunagunnaititsinimmi pitsianitsanganik Tongait KakKAsuangita SilakKijâpviup. Tamanna kamagasuanniujuk suli takunnâvuk kajusimatitsilutik takunnâKatigegiangit Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga, ikajuttigeKatingillu.

Tugâgutik 2.1

Songujuk suKusittaililluni kamausik pannaigutiKannimi âkKitausimavuk paitsiKuvlugu nunaKutiujunik, ilikKusiujunillu tunidjisiagunnaKuvlugit nunauulluni takuminanninganut, ilukKusiujunillu malillugit atugatsaujunik siagunitaullutik ivlinanninginnut inigijauKattajop.

Tugâpvisait

- Tongait KakKAsuangita SilakKijâpviup nunauulluni takuminanninganik kamausitsak pijagettausimalittuk atuttauligettulu (ottotigillugu; tallimanik kamausilet Nunatsuap, Imangitalu piulimattaugutitsanginnik).
- IlikKusiullutik atuttaugunnatunik kamausik, ilauKasiudjijuk maligatsaujunik kamagasuannimi âkKitausimakKulugu tallimait jâret iluani pannaigutaujuk angiuatagesimalippat.

Tugâgutik 2.2

SilakKijâpviligijet Canadami ikajudjijut kaiblaiKataudlutillu pigiasititaunnisanganik atausiungituit maligatsaliuttisait kamagijaunnisanganut Tongait KakKAsuangita tuktuKutingit sulijutsasiattumik ikKanattoluni ilikKusimminik atulluni

tuttuniasongugiamik Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingani ammalu nunaujuni atanniKattunik Inunnut Nunatsiavummi, Nunavimmilu, nalunagunnaititsijumik tuktuut sakKijâtsainanianninginnik.

Tugâpvisait

- Atausiungituit maligatsaliuttiulutik katimajitsait tuktuunik kamajutsaulutik pigiasittitaullutik tasiugajutsait Kaujisattauninginni, kamagijaunninginnilu Tongait KakKAsuanginni tuktuut ammalu ikajuttigelluni kamagasuannimi, Kaujisagasuannimilu pannaigutiujuk ubvalu kamagasuannijuk âkKitausimalluni ikajudjijuk kamagijaugiannisanginnik Tuktuut ununnigilittangit pigunnasituagutik angikKatigepkata kamagiagasuallutik katimajiujuut.

Tugâgutik 2.3

Ikajuttigenniujuumik atullutik, siagunitaulluni ivlinannigijanga Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga ulinnaitaulluni ammalu maligatsait âkKitaullutik tasiugiagunnatuit kigligiudjinimmi kamagasuannimik ilikKusiujuillu malillugit atugatsaujunik, ammalu Kanuk tamakkua inigijauKattajuit, unikkausiujuillu atuttauKattaniammangâta.

Tugâpvisait

- IlikKusiujuit malillugit atugatsaujuut ivlinanninginnik uKausiKattuit ammalu kamagiagusitsaujuk ilauKasiudjijuk tasiugiattisaujunik kamagasuanniujuumi âkKitausimallutik tallimat jârit iluani pannaigutaujuk angitaugesimalippat.
- Sivullipautigatsaujuut ilikKusiujuit malillugit atugatsaujuut paigijautsianitsangit, tunijausongunitsangillu ulinnaitausimallutik kuapaullutik Aulatsijiujuut katimajinginnut.

Tugâgutik 2.4

Tongait KakKAsuangita SilakKijâovinga pitaKattisilluni kenaujatigut, suliatatigullu pivitsaujunik Inunnut, Inuillu kenaujaliupvinginnut Labradorimi, Quebec-imilu.

Tugâpvisait

- Ikajuttigellutik katingaKatigesonggullutik Nunatsiavut kavamanga, Makivikkulu Aullâsimapviujumi, silakKijâpvimilu 2018-nami, KimigguKatigegumallutik sivunitsamini ikajuttigennikut kenaujaliunnik pivlugu pivitsaugajattunik.
- kamaKatigennisak aullaivitsaugajattunik Quebec-imi âkKitausimalluni, atuttausongullunilu 2021-mi.
- Nalunaitsilutik niuggutulittânik pivlugu ikajuttigennisaujumik Quebec-imi amma Niifulâmi, Labradorimilu ikajuttigellutik pivlugit ingiggautinik Kaujimatitsijiujuut, Aullaivitsanillu pigiasiutitsaujunik.
- 70%-et Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingani kântraktiujuut tunijauKattatuk Nunavimmi/Nunatsiavummi Inojunut, ubvalu Nunavummi/Nunatsiavummi Inuit kenaujaliupvinginnut.

Tugâgutik 2.5

Inuit ilaliutiKatauKattalutik Kaujisanniujuunut ammalu Kaujjiaujuut KaujjautitauKattalutik Inunnut, asinginnulu.

Tugâpvisait

- Inuit ilaliutinnigiKattajangit Kaujisanniujuuni kamagijauKattaniattuk allatauKattaluni tallimat jârit nâppata pannaigutaujuk angitausimanningani, ammaluttauk pannaigutiKanniusimajuk nangiutausimanningani, ammaluttauk pannaigutiKanniusimajuk nâjippat.

- Kaujisattiujuut suliaKannimini Kaujisimajamminik atuinnautitsisongullutik Inunnut, uKâlausikkut tukisinatsiatukkut, tukisititsijunik nâmmasianninginnik Kallunâtitut, Inuktitullu, Kaujisattiujuut Kaujisannisagijangita angittaugutingit Kanuk akunettigijutsauninginnik malitsiatunik.

Atunnipaujuk kamagasuannimi 3: TusattautitsiKatigennik Inuit Unikkausinginnik- Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga Inuit IlikKusigijangit Malillugit Takunnâgusikkut

TusattautitsiKatigennik Inuit unikkausinginnik pimmagiuvuk ataKatigetisigiamut Inunnik, pulâgiaKattatunik, Canadamiunillu, Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinganut kaiblailluni tukisijautsianitsanganik ikKanannigijanganik ilikKusingit, siagunitaunningalu malillugik, Inuit angiKagillugu nunagijanga. Tamanna kamagasuanniujuk allalugit katitsuiKattaniakKuk unikkausiujuunik inutuKaujunit kaiblaigumalluni ilitagijautitsinimmik inosuttojuni, pulâgiaKattatunilu. Sulijutsanik Inuit ilisimausigijanginnik omajotsainaluni kinguvâgenut tunijautsainasimajoniakKuk silakKijâpvimi. Tukisiatauvallianitsagijanga Inuit unikkausingita pulâgiaKattajunut, Canadamiunullu piummititsiniakKuk tukisijauvallianitsanganik, Kujagijauvallianitsanganillu summat Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga tunganattumagiulluni iniummangât.

Tugâgutik 3.1

Unikkausiujuut inutuKaujunit allataullutik katitsutauKattaniakKut, atuttauKattalutik unikkautiKannimi Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinganik, kaiblaigumalluni ilitagijautitsinimmik inosuttojunut, pulâgiaKattatunullu.

Tugâpvisait

- InutuKaujuut ilagillugit siagunitait uKâlausiujuut atullugit ilinniatitsiKatigennik kajusititaulluni pingasut jâret iluani pannaigutaujuk anguitaugesimalippat.
- Nunaup atingit katitsutaunginnalutik, pannaigutiujullu âkKitaulluni tamakkua atuttauKatigesongulâttilugit, Inunnut, pulâgiasimajunut, Canadamiunullu.
- Piujojajappat, Kaujisattalutik allasimallugit katitsutausimajuit pitjutilet Inuit Kaujimausigijanginnik pivlugit siagutsuanit inosimanniujuit, nunaujuut, atugatsangillu Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingata.

Tugâgutik 3.2

InutuKaujuut, Inosuttuilu atautiKatigellutik piulimatsigasuannimi Inuit ilikKusigijanginnik silakKijâpvimi.

Tugâpvisait

- Unikkâsongunnik pivlugu ilinniatitsiKatigesongunnik âkKitaulluni Canadami SilakKijâpviligijinut ilangautillugu pulâgiaKattajuit tamaungaKattanimmini pivitsaginiattangani ammalu atuttautitaummiluni Kagitaujatigut, amma tusagatsaliuttitigut tamanna tusaumajaunnitsaukKulugu tallimait jâret iluani pannaigutaujuk anguitaugesimalippat.

Tugâgutik 3.3

Inuit ataKatigennigijanga, ataKatigegiallanigijangalu nunaujumut angijuguttigiallugu ammalu Inuit unikkausinga angijuguttigiammilugu.

Tugâpvisait

- Inuit pivitsagijangit silakKijâpvimeKattagamik unutsiumitisimallugu tallimat jârit iluani pannaigutaujuk anguitaugesimalippat.

- Tusagatsaliutiujuut ilaliutiKatigennisanga âkKitausimalluni, sivuppiatitausimallunilu 2028-nimi.

Tugâgutik 3.4

Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga takugatsautitaulluni angijunik nunaliujuni nallengujutsaumangâta kamagijausimatsiajuni pikKujaugusingitigut kuapaullutik Aulatsijingita katimajinginnut.

Tugâpvisait

- Katsiunnigijangit angijunik nunaliujuit Kaujimatigasuaialet unutsiumisimallutik tallimait jâret iluani pannaigutaujuk anguitaugesimalippat.

6.0 Nunait kamagijaujuut Nanemmangâta

SilakKijâpvimi suliaKattiujuut, amma kuapaullutik Aulatsijingita katimajingit ulinnaisisimavut âttanik nunaujunik kamagigialimminik silakKijâpvimi, malillugit sukcutausagaittuit nunaKutiujop, ilikKusiujullu pitagijangit, ikKanattoninginnilu unikkâligami Inuit unikkausinginnik pulâgiaKattatunut, Canadamiunullu. Tallimait nunaujuut silakKijâpviup siKingani aivitsavut pulâgiaKattatunut, taimaimmalu maligatsaKagiaKavut paigijaunitsanginnut nunaKutiujop, ilikKusiujullu pitagijangit. Pingasuit nunaujuut taggâni silakKijâpviup sukcutausagaittolutik nunavut ajunnavullu pulâgiaKattatunut aiviugiangit, tâvatualli ilangaugajammijuit pulâgiaKattajuit aivigisogilâttangit sivunitsatini.

Tallimait nunaujuut sIKKingani silakKijâpviup adjigekasâttumik atsugotigillugit kamagijaugialinnik, isumalotaujunillu pitjutilinnik pulâgiaKattajunut aiviusongunnigijangit, kajusititsinimmilu inigijausongunnigijanginnik, paigijaunnginnilu nunaKutiujutigut, ilikKusiujutigullu pitagijangit. Aggigiak tamannatovuk inilik tajjami Zone III, asingillu sepait iniKatillugit tajjami Zone II. Kamagasuannimi tungaviujuut, tugâpviujuillu âkKitausimalikKut ilonnainut âttaujunut nunaujunut, sollu tajjaummata âtani.

Aggigiak (Salliup kangidlunga), mikijuk kangidluk tajjap Branagin Island (Kikkitaup) iluigani, atuttauKattasimalikKuk inunnut, sivullinginnulu, hongtagiallatâni jârini. PitaKadlatuk ilikKusiujuit malillugit pitanginnik, ilangiutillugit illusuaKapvivinet, niKitsanik piulimatsivivinet, taluvinet, amma asingit takutsautitsijuit ilikKusiujunik suli sakKijâjuut uvlumimunut. Aggigiak kamagijaunngijanga malillugu iniKavuk pulâgiattunut aiviusongulluni silakKijâpvimut, tamauna SilakKijâpviligijet Canadami Aullâsimapvingagut. SilakKijâpvimetualittuni, pulâgiasimajuit atuttitaugunnaKut akKutiujunik puttujutigut pisugajapviugunnatunik, mânnalu pannaigutaujunik, takugunnalutik, ilinniagutiKagunnalutillu ikKanattolutik ilikKusiujuit malillugit pitagijanginnik, ammalu ikKanattolutik siagunitaullutillu ivlinattojuut nunaujumi.

Sallikuluk (tajjak Rose Island), iniKavuk, sivungani, Inuit inigiKattasimajanganik apviniapvigidlugu, puijinniavigidlugulu Kiujanattumi, sikuKadlatumilu Labradoriup Imappingani. Tamanna Kikkitaup mikijojâttitavuk takuminadlatunut innanut Kummulingajunik Salliup Kangidluanit, angiggagijauvullu atausiungitunut immigolingallutik iluvipviujunut, angijumullu iluvitsiviugiallasimajumut, amma magguinut illuKapviusimajonnut, illusuanik. Kuligegiallatâttunik idjulinnik siagutsuanitanik Kinijapviusonik inigijausimajumi 5 tausintinit jârinit unuluani, ikKanattojunillu tukisiutigiangit siagutsuanit inuKaKattasimannnginnik Tongait KakKAsuangit. Sallikuluit iniKavuk Inuit ilikKusini malillugit nunagijanganik Salliup kangidluani.

Ramah nunauvuk pitaKadlatuk tamainnik nunatuKaujop, ilikKusiujuillu pitanginnik, ataKatigetisijunik uvlumiulittuk Inojunik, sivulligisimajamminut. Tamanna nunaujuk, ilauKasiutillugik kitjigattalik- Ramah Cherts Quarries National Historic Site, siagutsuanitaulluni ujuganniavik taijamik kitjigait amma Ramah-mi misiuniKapviusimajuk, ulinnaitausimavuk Inunnut sujaulimmangânnik kamagijautsiagiak paigijautsiaKuvlugit pitagijangit atuttauKasiudjilutik ikKanattoninganik tamatsumaup nunaujop Canadamiungujunut.

Silluak (taijak North Arm) taijauKasiudjaugivuk nunaunninganik kamagijautsiagiak uigittâgijauulluni katingaviuKattamat, aiviuKattadlunilu niugutiujunut. Silluak atuttauKattasimavuk Inunnut, sivullinginnulu tausindigiallatâni jârini. PitaKammagijuk nunatuKaujop, ilikKusiujuillu pitanginnik ilauKasiutillugit iluvituKait, illusuavinet, niKitsanik piulimatsiviusimajunut, taimaittugalannik. kamagijaukKâtillugu itsasuanitanik pitaKanninga, sunaunningit allataukKâtillugit, pulâgiattunut nunanga aiviusongulâttuk ilaKatillugit Canadami SilakKijâpviligijet takujattisijiullutik suliaKattanginnik. TusunniKagaluakKugut piusiumititsigiamik tukisiagusigijattinik unikkausijunik Silluak pivlugu.

PitukKik (taijak Nakvak Brook) piusituKait malillugit akKutiuKattavuk katititsiKattajuk Inunnik Nunavimmit (Quebec-iup taggâni) amma Nunatsiavummit (Labradoriup taggâni) unuttutigut kinguvâgengujutigut- sivullimik pisullutik ubvalu Kimitsikut, mânnaulittulu, (sunatuinnanik nutângunitsanik pitaKalittillugu), ski-doo-kut. 2006-imi, Inuksuk nappatitaulaupuk silakKijâpvimi kuapaulutik Aulatsijuijuit katimajinginnut sulijugumallugu akKutituKaujok, takugatsautitsumallugu tamanna ikKanattumagiunnganik uvlumiujuk. Atausiungituit nunaujuit siagutsuanitanik pitalet nalunaitausimavut, pulâgiaKattatuillu aisongulâttuit nunanganut ilaKallutik Canadami SilakKijâpviligijet suliaKattanginnik, isumatsasiugutaugesimajutigut, akKutiujutigut.

Tungaviujuit Nunaujunut kamagijaujunut SiKinganettunut Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinganit

- PulâgiaKattajuit piutsaKattavut, KaujivalliutiKadlutik, ilivalliutiKadlutik Inuit unikkausinginnik pitjutiKattunik Aggigiamik, Sallikulunik, Ramah-mik, Silluamik, PitukKamik ilikKusiujuit, nunaKutiujuillu pitangit paigijautsiatillugit, aliagijausongulâmmata sivunitsatini kingunivunitsatini kinguvâtsaujunut.
- IkKanattoningit Inuit unikkausingit, amma paigijauningit atuttauKattagialet Kaujimajautitautsialutik Inunnuluatsiak sunatuinnatigut Kaujimatitsiutittigut, Kagitaujatigullu.
- Canadamiungujuit tukisianniKallutik, KujaliutiKallutillu atunniKadlaninginnik Inuit unikkausingit, unikkautigijaujuit Aggigiami, Sallikulunni, Ramah-mi, Silluami, amma PitukKimi.
- Aggigiak (Salliup kangidluani) Kupvatitauvallialuni, kamagijauvallialunilu aullâsimapviuninga nottausok, nottaugiaKaliguni, pitaKatitsiluni pulâgiaKattatuit sungiutisattauningsanganik nunaKutiujop pitanginnik, itsasuanitaullunilu silakKijâpvijop ivlinanninganik.
- AkKutitsaujuit amma maligatsaujuit kitjigattalimmut- taijamut Ramahmi kitjagittalinnik Ujuganniavik Illinattuk, âkKitaullutini.

Tugâpvisait:

- Maligatsaujuit pulâgiaKattatunut âkKitausimallutik, sivuppiatitaullutillu maggok jârek iluani pannaigutaujuk angiutaugesimalippat.
- Pannaigutaujuit pulâgiaKattajuit pilukattailinnisanginnut sivuppiatitallutik tamatsumani ikajuttigetunut sivullipâmi jârini pannaigutiujuk angiutaugesimalippat.
- PulâgiaKattajuit uKasonguKattalutik piutsasimanniminik pulâgiasimanniminik.

- PulâgiaKattajuit nalunaitsisongullutik sunamikkiak ilivalliutiKasimanniminik nunaKutiunningata, ilikKusingillu malillugit itsasuanitaummat silakKijâpviujuk.
- PulâgiaKattajuit Kaujitsisongullutik ippigiummisimanniminik atanniKanniminik nunaujumut, Inuit ilikKusimminik atullutik takunnâgusingagut.

Pingasuinguvut nunait kamagijaujuit silakKijâpviup taggâni, ukuangujuit, Upingivik, kangalaksiorviup Tasinga, amma Nachvâp Tasinga.

Upingivik taggâdlipânguvuk Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingata nunangani, Inuit piusituKamminik atudlutik apviniapvigiKattasimajanga, KilaluganniavigiKattasimajanga. Tamanna nunak kamagijaujuk angijolungitogaluak, nunaKavuk puttujoppâlungitunik Kaittunik takutsaujunik takuminadlatlutik, imangalu tagiummi sunatuinnanik imammuitanik pitalik, tamannalu nunaujuk Tongait KakKAsuangita SilakKijâpviup kamagigunnalungitanga. Tamannalu nunaujuk immaKâ Inuit Nunavimmit, Nunatsiavummilu ikajuttigellutik piusituKamminik atullutik pinasuapvigisogilâtanga omajunik, sollu Kilaluganik. Tamannalu nunaujuk pitaKappalaigivuk sutaijattunik ujaganik aupaluttanik. Inuit uKaKatigesimappalaivut KaujisautiKajutsaunimminik pivitsaugajattunik inunnik Upingivimmut aiKattasongugianginnik ammalu sunanik sugalapvisaugajattunik KaujisautiKammilutik.

kangalaksiorviup Tasinga Kaujimajauvuk KasigiaKautiunninganik. Nunatsiavukkugok kavamanga, amma kuapaullutik Aulatsijet katimajingit isumaKautippalajok ikajuttigellutik pigiasititsigiamik puijet Kaujisattaunitsanganik, ammalu puijet inigiKattajanga imak tagiungulungituk. SulijugijaukKulugit puijet, inigiKattajangillu, tamanna nunaujuk ulinnaitausimavuk kamagijautsiagiaKanninganik, taimadlunilu allatauKasiudjausimalikKuk tingijonut mipviugiaKanginganik. Taimaigaluattilugu, tingijonut aiviusongugajanninganik âkKitaugajammijuk KaujisautiKagiattuKattajuit isumagillugit.

Nachvâp Tasinga kangianettuk Nachvâp kangidlungata Inuit inigiKattasimavauk piusituKamminik malidlutik iKalunniavigidlugu. Amma siagu, inigijauKattasimavigivuk, kamagijaulugatik aulasaugajapvigidlugu, taimaimmat ikKanattumagiuvuk tamanna tasik ulapitauttailikKulugu, tukisititsialugit tamaunga pulâgiaKattajuit aulasaugajapviugiaKangituk tagiungungituit taset silakKijâpvimi ammalu tingijot miKattagiaKangituit tasimmut.

Tungaviujuit Nunaujunut kamagijaujunut Taggânettunut Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinganik

- PulâgiaKattajuit pivitsaKattitaullutik Kaujititaugiangit ikKanattumagiunninganik Upingivik amma kangalaksiorviup tasinga atullutik tamakkunani nunammelungitunik Kaujimatitsiutiujunik.
- PulâgiaKattajuit pivitsagijangit Kaujisautauullutik ikajuttigettilugit kuapaullutik Aulatsijet katimajingit, Makivikkut, Nunatsiavullu kavamanga.
- Nachvâp Tasinga ilimanattumettitausagaittoninga pulâgiaKattajunut Kaujisautauulluni ammalu kamagijaulluni namminik nunanguaKalilluni paigijautsiatumik pijaujutsaumangât.

Tugâpvisait:

- ÂkKitaujuKalluni Upingiviup nunanganengitunik atuttauKattajutsanik tukisigiattisinnimini.
- PulâgiaKattajuit pivitsagijangit Upingivimmi ulinnaitaugiaKanningit isumatsasiugutaullutik.
- Pigiasititsiluni pannaigutimik paigijautsianitsanganut Nachvâp Tasinga jârimi 2028-nimi.

- Pigiasititsiluni Kaujisapvisaujumik nottaugiaKaguni nottausomik, kangalaksiorviup Tasingani, maggok járek iluani pannaigutaujuk anguitaugesimalippat.
- Ikajudjilutik, kaiblaigutiKallutillu Kaujisanniugajattumik pivlugik ilikKusiujuk, nunatuKaullu pitagijangit kangalaksiorviup Tasingani, tallimat járet iluani pannaigutaujuk anguitaugesimalippat.

7.0 Nunangualiunnik

SilakKijâpviligijet Canadami nunangualiugusinga, Canadalimâmi nunangualiugusiuvuk, ulinnaisijuk kamadlunilu sunait suliaigijaummangâta nalleni nunaujuni canadalmâmi silakKijâpviujuni, malillugit nunatuKaujop, ilukKusiujuillu ilimanattumettitausagaisongunningit, amma Kanullu pititsiniuKattajuk pulâgiaKattajunik piulimattauKullu akuninut. Nunangualignnik kamausiuvuk ikajudjijutsak silakKijâpviujop takunnâgusigijanganik, amma pitaKattisilluni, nunanguami, naillitisimajunik taisijunik silakKijâpviup kamagasuannimini tungavigigumajanginnik. kuapaullutik Aulatsijet katimajingit suli kamagasuavut ikajugumallugit pulâgiaKattajuit aliasukKulugit, KaujivalliutiKakKulugit, ilinniagutiKakKulugillu silakKijâpviujumik, tukitâtisilutillu Inuit ilinganiKanninginnik nunaujumut. SilakKijâpviujumi nunangualignnik tamatsuminga maligasuvuk, tugâpvisaukKujanginnilu Tungavitsaliunniup Angiutigutiganu, tailuallugit, kamagasuannik pulâgiaKattajuit sugalattitaummangâta, paitsigasuallunilu ilikKusiujuut malillugit pitagijaujunik, amma omajuit, pigutsialu nunaup avatiKutingani ilauKatigennigijanginnik, suKusittailititsilutik nunatuKaujop takuminanninganik, ilikKusiujuillu siagunitaullutik ivlinannigijanginnik, Inuillu ilikKusimminik malillutik piusigijangit (sollu: niKitsanik katitsuisongunnik, pinasuasongunnik) silakKijâpviujumi. SilakKijâpvimi nunanguallittânik attuiniKalungilak pivitsaujunik, isumaKausinginnilu Labradorimi Inojuit, amma Nunavimmi Inojuit, sollu taijaummata nunamik satusaisimannimi anguitigutiujunik amma/ubvalu taijami PIBAs.

Nunanguami II- Nunatsuak ulinnaitausimavuk pimmagiunippauninganik nunanguami silakKijâpvimi. Tamanna nunanguami takutsautitsivuk silakKijâpviup nunanga angijummagiunninganik, ammalu pulâgiaKattajuit pivitsagijangit takutsiagamik nunaKutiujunik, ilikKusiujuunilu Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvingani ikittuasunik, pitaKappalonnet, atuttaugunnasiangitunik pitaliujuk ikajosiujunik, piKutigalannilu. Angijolungitogaluak Nunanguami III- ulinnaitausimavuk Avatinga NunatuKaunninganik Aggigiami, pulâgiaKattajunut aullâsimapviusongulâttuk nottausongulluni, tukisigiattispviusongulluni ilikKusiujuut malillugit pitagijaujunik ammalu tamanna pisugajaKattajunut atausiagatik, uvlulimâk, aullatipviusongulluni.

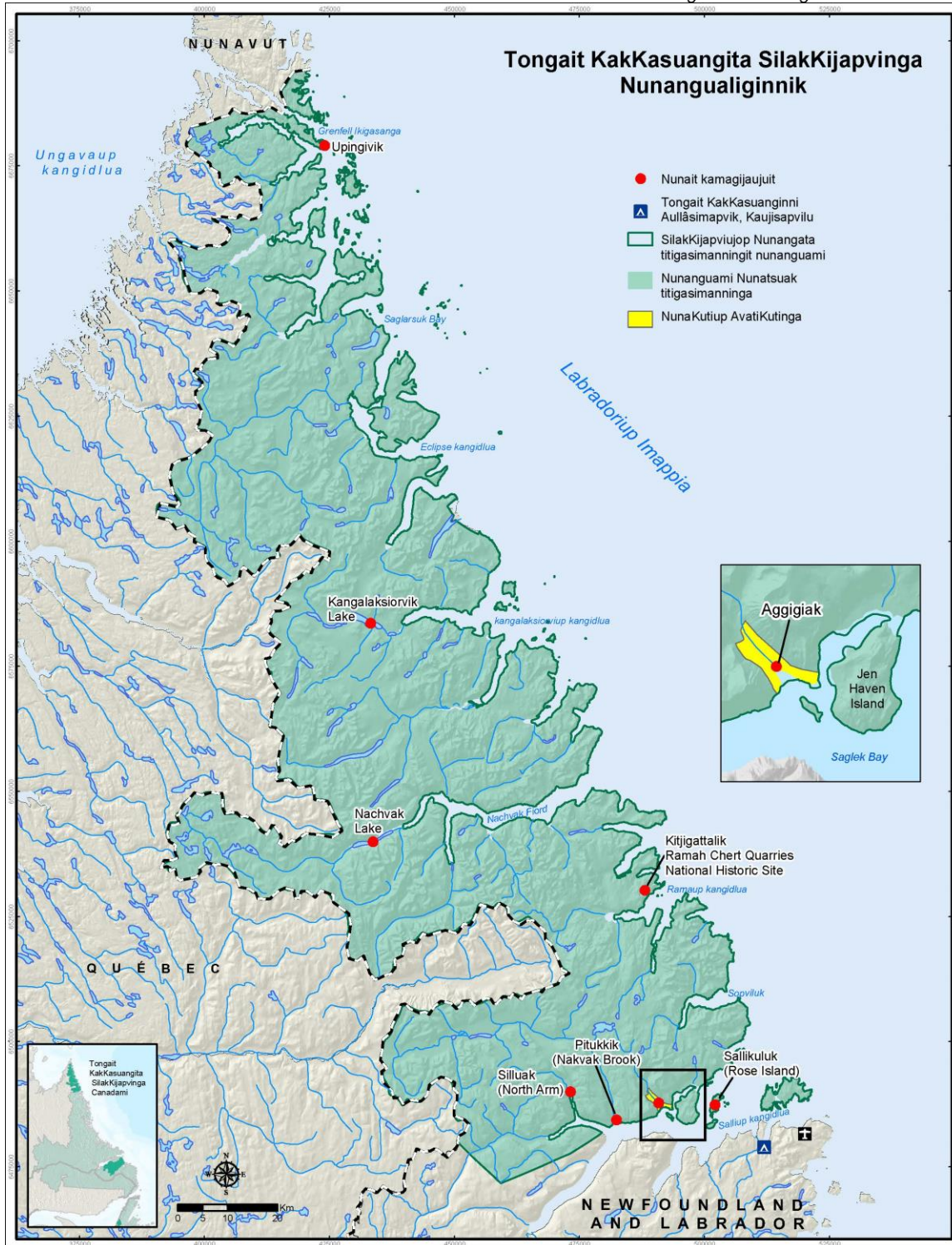
Sunatuinnait ilivalliutauvallianinginni silakKijâpvimi nunatuKaujuit, ilikKusiujuillu pitangit, tukisinannisaujuit nunanguallittâjuut ammalu/ubvalu taijausimajuit nunatsuangunninginnik isumagijaulâkKut kuapaullutik Aulatsijet katimajinginnut. Nunaujuit kamagijaujuit ulinnaitausimajuit suli takunnâtauniattuit tamanna pannaigutiujuk sivuppiatitaugasuanningani tamakkunani nunaujuni ulinnaitausimajuni nunanguallittâtuKanningani.

SilakKijâpviup Aiviusongunnigijanga

Tongait KakKAsuangita SilakKijâpvinga Kaningitodluni taggâtini silakKijâpviuvuk pijagiakKutujosok aivigigijanga. Aujautillugu aiviusok tingijokkut, ubvalu akilittulugu attasiattigit umiakut Goose Bay-mit, Labradorimi ubvalu kuujjua-mit, Nunavimmi. Ukiungutillugu Inuit aisot silakKijâpvimut ski-dookut. SilakKijâpviligijet Canadami kamausiKavut pinguatuinnaungimaggittumik tingijot migiattuKattanigijangit silakKijâpvimut pivlugit, paitsisiagumallutik pilukattautailinnigijanginnik pulâgiaKattajuit ammalu paitsisiagumallutik nunaup, omajuillu

sukkutauttailinninginnik, ilikKusiujunillu silakKijâpviumi. PulâgiaKattajuit
aisongulâningit nunaujunut kamagijaujunut kajusititaulâkKuk malillugit
pinguatuinnaulugatik maligatsaujuit âkKitausimajuit Canadami SilakKijâpviligijinut,
ikajuttigeKatiKallutik kuapallutik Aulatsijuijuit katimajinginnik kamatsiagumallutik
pulâgiaKattajuit pilukattailinitsanginnik ammalu paigijautsianitsanginnik nunatuKaujuit,
ilikKusiujuillu silakKijâpvimut pulâgiaKattajuit pilukattailinitsanginnik ammalu
paigijautsianitsanginnik nunatuKaujuit, ilikKusiujuillu silakKijâpvimi.

Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga 22
 Torngat Mountains National Park
 ĀkKIGIATTAUSOK Aulatsigiamut Pannaigutik

Nunanguak 3 Tongait KakKasuangita SilakKijäpvik